

ВАРНЕНСКИ

КОРЕНЯКЪ

Органъ на Културно-Просвѣтното Икономическо Дружество, Варненски Коренякъ

Броя
1 лв.Год. абонаментъ 25 лв.
Излиза двуседмичноРедакция и администрация въ клуба
— Варна, 6-й Септемврий № 29.Обявления се приематъ
по споразумениеБроя
1 лв.

КЪМЪ РАБОТА!

Зимата скоро ще си отиде и ще настъпятъ дни, въ които ще трябва да се пристъпни къмъ усиленна благоустройствена работа. Общинската управа ще трябва да съсредоточи своето внимание, за да се пристъпни най-първо къмъ ония мѣроприятия, които сж необходими и належащи и последователно да върви къмъ други мѣроприятия, които сж важни, но които могатъ да почакаатъ. Разумната общинска политика изисква една отсрочена дейностъ, начертана следъ дълго обмисляне, защото само тогава ще се получатъ добри резултати. Добриятъ управникъ на една община трябва да надникне извънъ цѣлия градъ, да опознае нуждите на всички краища и следъ преценка на всичко, да определи какво, най-напредъ следва да се предприеме. Трябва да се почне отъ ония предприятия, които за-

сѣгатъ здравето на обитаващите гр. Варна. Напр. не може и не бива да стои вече Варна съ това плачевно положение на училищни сгради. Нуждата отъ училища е належаща и ще се извърши престъпление и ако настъпващия сезонъ бжде пакъ пропуснатъ. Не бива да се изоставятъ въ безпорядъкъ улици, които сж главни артерии за града и пр.

Ние се надѣваме, че нашия апелъ ще бжде чутъ, защото е апелъ направенъ съ огледъ нуждите на Варна.

Ще чакаме да видимъ резултатитъ и отъ тѣхъ гражданството ще си прави своята преценка и за самитъ управници. Разумната благоустройствена политика, системната и съ контрола работа, щъ заслужи похвалата на гражданството, защото тя сама ще създаде блга на последното.

Ив. П. Церовъ

Писмата на Митрополитъ
Иоакимъ.Отъ проф. П. Никовъ
(Продължение отъ бр. 15.)

Въ 67-то писмо, отъ 21 февруарий 1872 г., се съобщава, че получилъ патриаршеското писмо отъ 1 февруарий и връзката съ стотици гръцки и български брошури съ патриаршеското и синодно окръжно, отправено до българския народъ и клиръ, разпредѣлил ги надлежно въ своята и Преславската епархии, като се погрижилъ да събере сведения за духа на народа и впечатлението отъ прочитането на казаното окръжно. Ала отъ онуй, що е чулъ и знае, далечъ било утълужването на възбуденитъ страсти само отъ прочитане на окръжното и нѣма надежда, че народътъ ще се разкае и отхвърли заблужденията на нечестивитъ свои архиереи. „Народътъ и водачитъ му могатъ се раздѣли на две партии: крайна и умѣрена: но и въ дветъ омразата къмъ майката Черква е взела дълбоки корени. Не се съгласяватъ тѣ само въ начина на водене въпроса. Ала връхъ има крайната. Свещеницитъ и до толкова развратиха народа, че всичко, що идва отъ Черквата, се осмива, а проклеванията и низвергванията не правятъ никакво впечатление. Тѣ поменуватъ навсѣкжде въ священодѣйствиата си, като канонични архиереи имената на низверженитъ и тѣхнитъ портрети качатъ въ храмоветъ. Тѣзи чудновати чувства се засилватъ следъ завръщането на низвергнатитъ отъ заточение и даденото увѣрение за приложение на фермана.“ — Нека му се позволяво

да каже съ пълна скромность, че колкото повече се протака решението на въпроса, толкова повече се ощетява Черквата. Той съвсемъ не допуска, че народътъ ще се разкае и повърне къмъ своята майка: протакането само увеличава пропастьта.

71-то писмо, отъ 8-й мартъ 1872 г., ще предадемъ по-пълно, понеже е съ най-значително съдържание и прави силно впечатление съ дветъ-противни становища между Патриаршията и митрополитъ Иоакима по отношение на схизмата. Писмото е до Димотишкия митрополитъ Дионисия, който неуморно и съ пълно съзнание работѣлъ по Българския въпросъ, който билъ съсипателенъ и въ бждеще ще разруши всичко, що му попаднѣло.

Обяснява му, че два пжти билъ изказвалъ до Патриаршията мнението си. Ако му било възможно, той би отишелъ и навсѣкжде крещѣлъ, че и най-голѣмитъ ревнителни и последователи на Вселенския съборъ не ползуватъ Черквата. Знаелъ той и предущалъ добре, че ако българския народъ се провъзгласи за схизматиченъ, ако се прокълне, ако му се наложатъ насилствено хиляди други злини, невъзможно е да се присѣдини къмъ Черквата, защото работата не е до Черква. Българскиятъ въпросъ е общественъ въпросъ, непобедимъ и отъ никакво огнестрелно оржие.

Синодътъ напразно ще увеличавалъ пропастьта. Правителството се нотѣло най-мекко, а това произтичало отъ величината и важността на въпроса. Затуй върващитъ, че съ подобни срдства ще се постигне нѣщо, сж много простодушни. Поканитъ на Черквата сж безъ всѣко значение. Изпратилъ билъ известнитъ брошури въ Рус-

чукъ, Шуменъ и въ своята епархия. Въ Русчукъ, следъ раздаването били хвърлени на улицитъ, въ Шуменъ ги разкъсали, а Провадия и Добричъ направили най-лошото съ тѣхъ.

Въ 72-то писмо, отъ 11 мартъ 1872 г. явява на патриарха, че Русчукскитъ валия, Ахмедъ-Расимъ паша, съ когото го свързвали благоприятни отношения, му съобщилъ повѣрително, че съзирайки какво съ Черковния си въпросъ българитъ гонятъ очевидно политически цели, писалъ въ Цариградъ да се ограничи Екзархията само въ Дунавския вилаетъ и че Императорското правителство било одобрило неговото предложение.

Въ 77-то обширно писмо, отъ 16 октомврий 1872 г., до патриарха пояснява, че митрополитскиятъ дяконъ Фотий, като дошелъ да му се поклони въ Цариградъ, невѣрно му билъ съобщилъ, че той (Митрополитъ Иоакимъ) одобрявалъ провъзгласената схизма. Като узналъ туй, счита за свой свети дългъ да предаде, разкрие и изложи на всесвѣтейшия патриархъ своето мнение по този въпросъ.

Ако и да било смѣло това, което щѣлъ да каже, но откровенно признава, че не е одобрилъ и не одобрява действията на Черквата по хода на Българския въпросъ.

Отъ часа, когато тя неврѣко или врѣко е влѣзла въ разисквания по възможността за образуване полунезависима Българска Черква, съ именуванъ началникъ-екзархъ заедно съ Управителенъ синодъ, митрополитъ Иоакимъ си билъ казалъ съ душевна болка: „Черквата е загубена.“ Тя е извършила и върши непростителни грѣшки и непослѣдователность следъ непослѣдователность. Тя възприе и даде проекти и онуй, що днесъ прогласяваше за неприемливо, утре възприемаше, докато и се спасява Черквата и елинизмътъ, понеже тѣй се поставяла преграда за действията на панславизма и се умилювала Европа. Тукъ именно е най-голѣмото заблуждение.

„Като не познава упорития духъ българския народъ въ неговитъ заблуждения, Черквата мисли, че той като се стресне отъ схизмата, ще се повърне въ нейнитъ обятия.“ Обаче, отъ онова, което митрополитъ Иоакимъ отъ опитъ знаелъ „българскиятъ народъ не само нѣма да се разкае, но чрезъ схизмата ще стане по-упоритъ“.

„Допустимо е, че въ смѣсенитъ епархии на Тракия и Македония да се проявява за сега известно противодействие въ полза на Черквата, но то ще бжде незначително въ сравнение съ правото, що имъ дава схизмата: да пращатъ свещеници и владици въ всѣки кжтъ, дето има и най-нищожно число българи“, заключава митрополитъ Иоакимъ.

Нека тукъ приключа и азъ отзива си по забелижителния трудъ на професора Никовъ.

Накрай ще прибавя, че презъ 1874 година митрополитъ Иоакимъ билъ премѣстенъ отъ Варненската въ Солунската епархия, а презъ 1878 г. билъ избранъ за Цариградски

патриархъ. Избранъ билъ и вторично на този високъ постъ въ 1901 г. Тогазъ се поставя на разглеждане и въпросътъ за вдигане на схизмата, но останалъ неразрешенъ поради смъртъта на п. Иоакимъ въ 1912 година.

Четете и разпространявайте в. „В. Коренякъ“.

По въпроса за варненскитъ църкви преди освобождението.

(Изъ архива на Варн. народ. музей).

Подъ горното заглавие обнародвахме въ в. „Варненски Коренякъ“, бр. 15 отъ 17.ІІ. т. г., повѣрителното донесение на варненския руски вице-консулъ до руския генераленъ консулъ.

Тукъ даваме отговора на цариградския руски посланикъ Генералъ Адютанта Игнатиева подъ № 415 отъ 13 май 1877 год. изпратенъ на русенския генераленъ консулъ, който съ писмо № 159 отъ май с. год. изпраща преписъ отъ горното писмо до варненския вице-консулъ.

Ето що гласи писмото:

М. Г.

Николай Георгиевичъ,

Вашето донесение отъ 30 априль подъ № 43 за домогването на варненската българска община да придобие за себе си отъ гръцитъ църквата наречена „Московъ“, азъ не пропуснахъ да го представя на благоусмотрението на нашия посланикъ въ Цариградъ.

Сега генералъ-адютантъ Игнатиевъ ми събщи своя възгледъ на тая работа, съ предписание отъ 13 май подъ № 415, преписъ отъ което ви изпращамъ за ваше сведение и ржководство.

Ето и самиятъ преписъ:

При донесението отъ 4 май 1874 год. Ваше Превъзходителство ми препратихте преписъ отъ донесението до васъ отъ нашия вице консулъ въ Варна, въ което г. Даскаловъ предава молбата на старейтѣ на варненската българска община, за оказване отъ насъ съдействие за отстъпване на казаната община църквата, построена въ Варна съ паритъ на починалия въ Одеса руски почетенъ гражданинъ Параскева Николау и известна между варненци подъ името: „Московъ клисеси“.

Въ отговоръ на такавата молба на варненскитъ българи, най-покорно ви моля да съобщите на г. Даскаловъ, че при днешното положение на гръцко-българския въпросъ, Императорското посолство представя напълно на самия български Екзархъ воденето и завършването на спорнитъ дѣла по имотитъ, които се повдигатъ въ смѣсенитъ епархии, не приемайки въ тѣхъ непосредствено участие.

Годишниятъ абонаментъ на вестника е само двадесетъ и петъ лева.

Петър Петков

Просвѣтната ни политика.

Влиянието ѝ върху живота на народа и неговото стопанство.

Културата на народитѣ се създава отъ просвѣтата, която обогатява познанията на единъ народъ и го прави годенъ да са справя по-лесно съ живота, същевременно създава и оформява личността за бъдещата ѝ дейностъ въ живота. Днесъ животътъ съ своитѣ компликации, създавани отъ международнитѣ политически и стопански условия представлява единъ лабиринтъ, където личността попада отъ училищната скамейка на срѣднитѣ и висши училища, за да се оформи и ориентира за бъдещия си животъ. Въ живота личността се издига като дѣецъ въ полето на политикостопанския животъ, или като ръководител на просвѣтното дѣло на занаятчийството, земедѣлието или като служител на държавата и пр. Това показва, че просвѣтното дѣло дава насоки на субектитѣ за живота. Затова броя, видоветѣ и характера на училищата определя културата, просвѣтността на единъ народъ, а също и физиономията, структурата на стопанския животъ.

И въ зависимостъ отъ територията на една държава, физиономията на стопанството ѝ и нейното население се определя броя и характера на тия училища. Съ огледъ на това, ние виждаме държавитѣ да регулиратъ своето просвѣтно дѣло. Обаче, така ли е у насъ? За жалостъ не, защото ако нашето просвѣтно дѣло се регламентираше съобразно характера на нашето стопанство, броя на населението, то днесъ ние нѣмаме да се намираме въ това положение, да имаме три висши търговски училища. До миналата година ние имаме две висши търговски училища: Варненската търговска академия и свободния университетъ. При това положение тѣ задоволяваха предоволно народнитѣ нужди, понеже нашиятъ стопански животъ следъ войната понесе голѣми щети, вследствие международнитѣ политически и стопански отношения.

Миналата година се откри Свищовското висше търговско училище, броя на нашитѣ висши училища се увеличи, а стопанския ни животъ се намира въ същото състояние, каквото бѣше вчера, безъ да има нѣкакви изгледи за подобреня, така, че голѣма частъ отъ завършващитѣ тѣзи висши училища да намратъ работа въ частно стопанския животъ. А какво виждаме при днешното стопанско положение, по-голѣмата частъ отъ завършващитѣ търсятъ държавна работа, защото такава нѣма въ частно стопанския животъ. И какво остава за тия

завършили, само едно, да започнатъ своя работа—търговия. Но, за жалостъ, тѣ не разполагатъ съ минималния капиталъ. Така, тѣзи завършили оставатъ безработни въ тежестъ на родителитѣ си и отъ това губи държавата и народа.

При това положение, което съществува по настоящемъ държавата трѣбва да засили стопанския животъ и да обърне по-голѣмо внимание на него, за да се създаде работа въ частно стопанския животъ, което ще спре наплива на интелектуалци за държавни служби. Едновременно съ това, необходимо е държавата да регламентира просвѣтната ни политика така, за да отговаря на нуждитѣ и изискванията на стопанския ни животъ, а така също и на териториалната ни голѣмина и числеността на населението ни.

Въ резултатъ на това, ще имаме пълна хармония между просвѣтното ни дѣло и стопанския ни животъ, който да задоволява народнитѣ и държавни нужди, за да се премахнатъ аномалиитѣ, които тормозятъ просвѣтното ни дѣло, което е душата и нравствеността на единъ народъ.

Д-ръ К. Караджовъ.

Влиянието на хранителния режимъ.

Човѣчеството се изражда толкова на ръстъ, колкото и на мускули. Това израждане може да се спре чрезъ едно коренно измѣнение на храненето, а особено чрезъ смѣсен вегетариански режимъ, който дава най-добритѣ резултати за мускулната сила и интелектуалната работа. Ние ще говоримъ още за влиянието на тоя режимъ върху дълготривостта, върху морала и най-после, върху естетиката и хубостта. Обаче полезни сж нѣкои предварителни понятия за хранителната стойностъ на известни храни.

А. *Хранителна и смилателна стойностъ на хранитѣ.*—Не претендираме да поставимъ човѣчеството на хлѣбъ и вода, а пъкъ и не искаме даже да го направимъ способно да преживѣе петстотинъ години, като отшелника св. Петъръ съ нѣколко корени и парчета хлѣбъ, изпращани му по нѣкоя божя птица. Ние искаме само да докажемъ, че *смѣсенитѣ* вегетариански режимъ, въ който се прибавятъ още млѣчни работи, яйца, прѣсно сирене и малко месо, е най-здравата храна за тѣлото и духа, а, същевременно, и най-достатъчната.

Свършеното здраве произхожда отъ равновесието на бюджета въ приходитѣ и разходите; а нужната дажба за възобновление ежедневнитѣ загуби, които претърпява пълновъзрастния човѣшки организъмъ, може да се изчисли, за 24 часа,

въ 100 — 110 грама бѣлтѣкъ — достатъчно е и 1 грамъ на килограмъ човѣшко тѣгло—45—55 гр. тлъстини, 400—500 гр. вжгледороди. За детето, хранителната дажба е сравнително по-богата, отколкото за възрастния, както се то види отъ следнитѣ цифри, които установяватъ консумирането на разнитѣ хранителни вещества на килограмъ тѣгло:

	Дете на 2—6 г.	Дете на 6—15 г.	Възрастия
Вжгледороди	10	9	7.5
Тлъстини	3	1.5	0.85
Бѣлтѣкъ	3.70	2.8	1.50

Една хранителна дажба, състояща се отъ 500 гр. хлѣбъ, 500 гр. леща, 500 гр. млѣко, равнява се на 24 гр. азотъ (представлява бѣлтѣка) и 400 гр. вжгленъ, което нѣщо не трѣбва да ни очудва, ако имаме предвидъ таблицитѣ на Раусу върху състава на нѣколко храни:

	азотъ	вжгленъ	тлъстини	вода
месо	3.00	11.00	2.00	78.00
яйца	1.90	12.50	7.00	80.00
краве млѣко	0.66	7.00	3.70	86.50
бакла, бобъ	4.50	до		
леща, грахъ	3.75	41.00	2.88	12.00
Жито				
твърдо:	3.00	40.00	2.10	12.00
оризъ	1.08	43.00	0.80	13.00
картофи	0.24	10.00	0.10	74.00

При това, трѣбва да се помни, че изключителното употребление на единъ отъ тия три вида храни не може за дълго да поддържа хранителното равновесие.

Хранителната стойностъ на хранитѣ. По реда на своята важностъ: 1) бѣлтѣчни: сирене, леща, бобъ; месо: патешко, говеждо, свинско, телешко; бѣлтѣкъ и желтѣкъ на яйце; рибе масло; пшеница, млѣко, оризъ. Картофитѣ съдържатъ много малко бѣлтѣкъ, а карнабитѣтъ още по-малко. Растителниятъ бѣлтѣкъ въ сравнение съ животинския, е по-бавно смилаемъ и по-малко пълносмилваемъ. Следнитѣ цифри, заимствувани отъ Munk, показватъ пропорцията на разнитѣ бѣлтѣчини, които се изхвърлятъ чрезъ изпразненятия, избѣгвайки смилането:

месо, яйца млѣко	1—3 на 100
грахъ, бобъ, леща	17 „
оризъ	20 „
бѣлъ хлѣбъ	22 на 100
картофи	30 „

Предвидъ на тия загуби, казано е, четвъртина, па даже и трети-на отъ бѣлтѣка въ човѣшката храна трѣбвало е да се заеме отъ животното царство

2) *Вжгледороди.* Оризъ, пшенично брашно, леща, бобъ, картофи, грозде, ябълки, ягоди. Млѣкото, телешкитѣ черъ дробъ, мозъкъ, желтѣкъ на яйцето, говеждото месо съдържатъ малки количества отъ тѣхъ

3) *Тлъстини:* орѣхи, лешници, бадеми, тлъсто свинско и говеждо месо, желтѣка на яйцето, змиорка;

после идатъ: рибата, салама, млѣкото, овче месо, телешко месо, лещата, бобътъ, оризътъ. Картофитѣ едва съдържатъ такива.

Зеленчуци. Тѣ се дѣлятъ на брашнени и водни. Първитѣ сж богати въ хранителни вещества, а отъ всичкитѣ най-лесносмилаеми сж грахътъ и лещата. Картофитѣ, които съдържатъ малко бѣлтѣкъ, съвсемъ малко тлъстини, не биха могли да обезпечатъ сами по себе си храненето, защото организъмътъ би трѣбвало да употребѣи повече отъ 2 килограма, за да си достави ежедневната бѣлтѣчна дажба. Воднитѣ зеленчуци (моркови, рѣпа, целина, спанакъ, салати) сж богати отъ къмъ вода и твърде бедни откъмъ хранителностъ. Нѣкои зеленчуци, като спанакътъ и марулята, сж твърде богати въ минерални материали и сж показани въ случай на деминерализацията (загуба на организма въ минерални соли), въпреки че тѣхната хранителна способностъ е ограничена. За 1,000 сухи вещества, марулята съдържа 939 желѣзна окисъ, а спаникътъ—552.

Растителнитѣ или животинскитѣ тлъстини, отъ коитѣ човѣкъ може да асимилира до 100 гр. на день, намаляватъ отлъчването на солната киселина, а увеличаватъ панкреатичното отлъчване. Тѣхната твърде ограничена смиланостъ у диспептицитѣ понѣкога зависи отъ физическото имъ състояние. Така маснатата материя, подъ форма на емулсия въ млѣкото или на прѣсна смѣтана, е лесносмилаема; подъ форма на прѣсно масло, е по-малко смиланема; а още по-малко, подъ форма на топеон масло, което е една тежка храна. Затова споредъ Линоше, диспептицитѣ понасятъ доста добре и смилатъ по-лесно, същото количество масло, финно разпредѣлено въ растителнитѣ или животинскитѣ тъкани, нежели въ състояние на мастенъ сосъ или масло; също затова печенето на тлъстинитѣ ги прави и по-малко смиланема.

Яйцата, които съдържатъ по 5 гр. тлъстини и малко повече отъ 6 гр. бѣлтѣкъ, не могатъ никога състави пълна храна, вследствие недостатъкъ отъ вжгледороди; но не съдържатъ токсини, особено въ прѣсно състояние, което и съставлява тѣхната стойностъ при азотното хранене на артериосклеротичитѣ, бжбренчболнитѣ, чернодробноболнитѣ и на всичкитѣ болни, застрашени отъ самоотравяне.

Млѣкото е пълна храна, т. е. само то може да поддържа напълно организма; съдържа бѣлтѣчина, вжгледородъ, тлъстина и минерални соли. Ако, за единъ човѣкъ отъ срѣдно тѣгло, 3 — 3½ литри млѣко е най-често достатъчно, обаче, изключителното хранене съ него представя единъ недостатъкъ отъ вжглериоди. Тогава може за ар-

Д-ръ П. Д. Скорчевъ

(2)

Общъ исторически погледъ върху турския езикъ

Езикътъ е най-висшата проява на човѣшкия духъ. Въ него се отразяватъ преживяванията и културнитѣ влияния, на които дадено племе е било подложено презъ вѣковетѣ.

Езикътъ е живъ духовенъ организъмъ, който непрестанно се мѣни и развива. Разнитѣ съвременни езици се подраздѣлятъ на групи, които обхващатъ роднински говори. Такива езикови групи сж индоевропейската, семитската, урало-алтайската и др.

Нашиятъ българскиятъ езикъ е една вейка отъ голѣмия праисторически дѣнеръ на индоевропейската езикова група, къмъ която спадатъ почти всички европейски и много предно-азиатски езици каквито сж: грѣцки, латински и романскитѣ езици, лето-славянскитѣ, германскитѣ езици, санскритски съ езицитѣ на Индия и циганскиятъ езикъ, персийски, арменски, кюрдски, афганистански, албански, келтски.

Подобна по обхватъ на индоевропейската езикова група е и *урало-алтайската* група, къмъ която се числи турскиятъ езикъ. Напоследъкъ тя се смѣта (проф. Младеновъ) далечно сродна на индоевропейската група. *Уралскиятъ* ѝ клонъ обхваща езицитѣ на маджари, ливландци, естонци, фини, лапландци и самоеди. *Алтайскиятъ* пъкъ клонъ се подраздѣля на *монголски*, който се говори въ северния Китай и около Байкалското езеро отъ буряти, калмици, тунгузи и *турско-татарски*, езици които се говорятъ отъ народи населяващи земитѣ отъ Балканския полуостровъ чакъ до Ледовития океанъ; тукъ спадатъ: якутски (220 хиляди души), чувашки (1 милионъ), смѣтатъ се за потомци на приволгинскитѣ българи), татарски (отъ китайски: та-та е името на едно монголско племе), киргизски (кър = поле, степъ; кир-гиз = кърдзи = степнякъ), казашки (казакъ = разбойникъ; свободенъ войникъ), а още и езицитѣ на йосбеги, сарти, каракалпаклии, тюркмени, азербейджанци, башкирци, кумюци, карачайци, ногайци — общо около 15

мл. души живѣящи въ предѣлитѣ на Русия.

Къмъ турско-татарското семейство принадлежатъ и *турцитѣ* или *османлиитѣ*, които броятъ около 10 мл. души и населяватъ Балканския полуостровъ и Анадола. Къмъ турско-татарското семейство спадатъ още и следнитѣ измрѣли езици: *кьокъ-тюркче* съ писменъ паметникъ отъ VII в., *уйгурски*, съ запазени дидактични писма отъ 1096 година, *езикътъ на Аспаруховитѣ българи* съ запазени двадесетина думи вмъкнати въ нѣколко каменни грѣцки надписи, *кумански*, съ много писмени паметници събрани въ Венеция и издадени въ единъ обемистъ томъ подъ името Codex cumanicus, 1903 г. Куманитѣ сж живѣли около р. Кума въ север. Кавказъ. Презъ 1045 г. тѣ нахлуватъ въ Европа и прогонватъ родствениитѣ си печенези отъ Кримъ и долния Дунавъ. Въ 1064 г. тѣ нападатъ съ 60 хил. души Византия (тогава България е била подъ нейно робство — 1018 до 1186 г.), проникватъ главно изъ нашитѣ земи, а по-сетне нахлуватъ въ Унгария, гдето тѣ отпосле сж

се ползували съ привилегии и едва презъ 14 в. сж приели християнството.

Следъ този бѣгливъ погледъ върху състава на турскиятъ езици, нека сега да разгледаме въ общи черти влиянията, на които е билъ изложенъ *османлийско-турскиятъ езикъ*, отъ който ние сме заграбили толкова лишни и нелишни думи сътворени въ по-голѣмата си частъ въ приказния миръ на персийци и араби. Както исляма, тѣй и своята духовна култура турцитѣ сж възприели отъ арабитѣ, а също и отъ персийцитѣ. Отъ петъ вѣка насамъ езикътъ и книжнината на турцитѣ сж се намирали подъ абсолютното влияние на онѣя на тѣзи два народа. На това дълготрайно езиково подчинение се дължатъ безбройнитѣ арабски и персийски думи въ турския езикъ, чрезъ който тѣ сж преминали и у нашия народенъ говоръ.

Наченкитѣ на турската книжнина се коренятъ въ 14 вѣкъ. Прието е историята на турската литература да се дѣли на два периода. Първиятъ, който трае до срѣдата на ми-

териосклеротичитѣ да се прибави оризъ и леща. Млѣкото най-малко дразни стомашната лигавица; извън рѣдки изключения, то е лесносмиланемо, за което е и една добра храна и едно добро лѣкарство за стомашнитѣ болести, особено въ стомашната превъзбудимостъ (хиперхлоридрия излишѣкъ на солна киселина) гдето съставлява една относителна почивка за болния органъ.

Ако изключителниятъ млѣченъ режимъ е, въ действителностъ, такъвъ на ослабване, то смѣсениятъ млѣченъ режимъ може, напротивъ, да способствува за затлъстяване, защото споредъ А. Mathieu, придава на храната достатъчно количество тлъстини, които се смилатъ и попълватъ организма толкова полесно, колкото сж по-малко количествени и напълно емулсионирани.

Ето състава на разнитѣ млѣка съ обозначавање отъ какво и по колко на 1000:

	жена	крава	магарица	коза
вода	896	877	896	874
казеинъ	14	30	7	30
бѣлтѣкъ	6	4	16	5
масть	31	37	16	39
лактоза	50	45	60	44
пепелъ	3	7	5	8

Съсирването на млѣкото на жената става въ малки сгъстаци (топки); на кравето въ едри топки, понѣкога мѣчносмиланемо, вследствие което то ще трѣбва да се пие на много пѣти и малки глътки и даже да се замѣсти отчасти съ млѣкото на магарица, което е по-леко и по-пикочногонно, съ стерилизирано млѣко, или пѣкъ съ варено краве млѣко. Прочее изпразването на стомаха, при туй последно млѣко, е по-бързо (около 2 — 2½ часа) нежели при суровото млѣко (три часа).

При стомашния застой (стаза), вследствие хиперхлоридрия или нѣкаква друга причина, трѣбва да се предпочитатъ стерилизираното млѣко. При лѣчението съ млѣченъ режимъ, трѣбва да се допълва недостатѣкътъ отъ въгледороди съ прибавенъ къмъ млѣкото на 40 — 50 гр. лактоза на день, съ преписване, отъ време на време, на млѣчни чорби оризено брашно, тапюка, кушкусъ и нѣколко яйца.

Готвене. Варенето и печенето на месото разваря и раздробява клетчатата обвивка, втвърдява месетитѣ части, съсирвайки бѣлтѣка; отъ това и по-малката смиланемостъ на вареното месо. При варенето, известно количество разтворенъ бѣлтѣкъ се издига на повърхността на водата — това е пѣната, която не трѣбва да се изхвърля, защото заедно съ нея се изхвърля и частъ отъ хранителнитѣ вещества на бульона, на които хранителната стойностъ е твърде ограничена, тъй като той е само единъ разтворъ отъ соли, особено калиеви, и екстра-

ктивни вещества, съ твърде малко масть и желатина. Обаче, той притежава свойството да възбужда стомашното отлъчване и действавайки като „пепсинородна“ храна (Shciff), твърде е полезенъ за хипохлоридрицитѣ (имащи малко солна киселина). Бульонътъ действува още като аперитивно срдство, възбуждаще апетита. — Ето единъ хранителенъ бульонъ на А. Robin: 1 кило слабо говеждо месо, 1 к. кокали съ сокъ (мѣзга, безъ желатина, ни тлъстина), ¼ к. леща и други зеленчуци; както обикновено, но въ по-големо количество, варятъ се 10 часа съ нужното количество вода; всичко се прецежда заедно съ зеленчуковото пюре вследствие дългото варене.

Сокътъ на месото има твърде слаба хранителна стойностъ, сравнима съ тая на бульона.

Печенето на месото му запазва частъ отъ хранителнитѣ елементи.

Суровото месо, употребявано отъ диспептицитѣ, болнитѣ и туберкулознитѣ (200 — 300 гр. на день) е бързосмиланемо, особено у хиперхлоридрицитѣ (имащи много солна киселина); то може да се употреби и за хипохлоридрицитѣ подъ „форма на месна каша, която се приготвя чрезъ стъргане съ гърба на ножа, който отнема жилитѣ и ципеститѣ имѣ части (скѣлца се въ хаванъ и прекарва се презъ сито).

Противно на това, което става съ месото, зеленчукътъ, при варенето, попива вода, която надува нишестата, разрушава зле атакуванитѣ отъ смилателнитѣ сокове клетчиннитѣ стени, та тъй става по-лесносмилателенъ.

Кр. Др.

ВАСИЛЪ ЛЕВСКИ

(По случай 64 год. отъ обесването му)

Презъ време на тъмното робство шепя юнаци бѣха повели борба за животъ и смъртъ, за извоюване на политическа свобода, за добиване на човѣшки животъ.

За създаване почва на всестранно развитие. Забѣгнавши въ далечни страни, тѣ непрестанно нанасяха упари ту съ огнено перо, ту съ студено желѣзо. Духоветѣ бѣха се размърдали, надеждата възкрѣснала и борбата закипяла. . .

Тогавъ се яви единъ човѣкъ, единъ почти легендаренъ юнакъ, който бѣше разбралъ вѣната истина, че свободата е трайна, когато се добие съ собствени усилия, че оня народъ, който чака на готово и съ скръстени рѣце да му дадатъ охолень животъ и свободно развитие, не е достоенъ за свобода.

Този човѣкъ бѣ Левски.

Василъ Левски се е родилъ на 6 юний 1837 год. въ Карлово. Неговиятъ баща се казвалъ Иванъ

Кунчевъ, а майка му се казвала Гина и била дъщеря на видно семейство. Тя имала братъ известенъ подъ името Хаджи Василь, на когото е билъ кръстенъ Левски.

На 7 год. възраст Левски изгубва баща си и семейството му изпада въ тежко материално положение.

За да прехрани сирачетата си майката се е занимавала отъ сутринъ до вечеръ съ тъкане и прядене.

Като билъ на 12 год. Левски се е заловилъ на занаятъ, но не му провървяло никакъ и го зарѣзалъ.

Следъ това сполучилъ да стане ратай у единъ виденъ гражданинъ, въ чиято къща имало доста книги, които Левски скришомъ вземалъ и четѣлъ. Но скоро Левски падналъ въ немилостъ предъ своя господаръ, защото не билъ послушенъ. При това обичалъ да дружи съ свободолюбиви другари, пѣялъ юнашки пѣсни и четѣлъ революционни книги.

Следъ дълги увещания вуйчо му го придумалъ да стане послушникъ въ Сопотския манастиръ. Тукъ Левски скоро спечелилъ обичта на братята, защото лесно усвоилъ църковния редъ и при това пѣялъ правилно и хубаво.

Презъ 1859 год. въ Карлово дошълъ владиката Паисий Пловдивски и ржкоположилъ Левски — дяконъ, като му далъ името Игнатий, а вуйчо му архимандритъ. Но дяконъ Игнатий възмутенъ отъ постъпката на вуйчо си арх. Василий, който е отказалъ да изпълни обещанието си да прати своя племенникъ да учи въ Русия, решилъ да напустне манастира, да остави работата и се предаде на народното дѣло.

Левски въ 1862 год. напустналъ Карлово и се отзовалъ въ Бѣлградъ, кждето постѣпилъ въ образованата отъ Раковски бѣлгарска легия. Следъ като била разтурена легията Левски съ Раковски е прехвърлилъ въ Румѣния, отъ тамъ се върналъ въ Карлово въ 1863 г. и застаналъ на чело на събудената младежъ. На другата година Левски отишълъ въ с. Войнягово, кждето станалъ учителъ и проповѣдвалъ смъртъ на султана. Подозрѣнъ отъ турцитѣ, той избѣгалъ въ 1865 год. въ Добруджа и се установилъ учителъ въ с. Еникьой. Отъ тукъ той се прехвърля въ Букурещъ, кждето постѣпилъ въ образованата чета на воеводата П. Хитовъ, който го избралъ за неинъ знаменосецъ. Смѣло бившия дяконъ носѣлъ знамето, украсено съ лъвъ и съ надписъ надъ главата му „Свобода или смъртъ“. Дълго това знаме се развѣвало по Балкана отъ Сливенъ до Буковица. Следъ сблъсквания съ турцитѣ и много премеждия, остатѣцитѣ отъ четата сполучили да преминатъ въ Сърбия. Живъ и здравъ знаме-

носеца отишълъ въ Бѣлградъ, гдето намѣрилъ много бѣлгари, между които билъ и Л. Каравеловъ съ когото завѣзва тѣсно приятелство.

Тукъ Левски постѣпилъ въ образования въ 1867 год. „Легионъ за бѣлгарската самозащита“. Но легиона билъ разтуренъ на следната година и Левски избѣгалъ въ Румѣния. Въ Букурещъ той се намѣрилъ съ Л. Каравеловъ, който стоялъ на чело на Бѣлг. революционенъ комитетъ и издавалъ в. „Независимостъ“. Съ него Левски се съвещавалъ, какво трѣбва да се предприеме, за подигане възстанъ и за славяване оковитѣ на вѣковното робство. Споредъ бившия дяконъ, най-първо у насъ трѣбвало да се основатъ тайни революционни комитети, въ които да влѣзатъ всички способни за оръжие бѣлгари. Съ съдействието на приятели, Левски преминалъ отъ Румѣния на родния брѣгъ. И Левски почналъ да кръстосва села и градове, планини и поля — и на всѣкъде прѣскалъ се ме на размирие и бунтъ. Той уплелъ цѣла поробена Бѣлгария съ комитети, въ срѣдата на робитѣ приготвилъ оня ужасенъ пожаръ, който роди днешната политическа свобода.

Единъ безграниченъ страхъ обзелъ служителитѣ на турската държава презъ този мощенъ духъ, предъ тази неприклонна воля, предъ този дързкъ смутителъ. И тѣ пустинали въ ходъ всичкитѣ възможни срдства, за да заглушатъ тоя страшенъ гласъ, който привиквалъ робитѣ на борба. Шпиони и заплети трѣгнали по неговитѣ дири — по диритѣ на този хвърковатъ титанъ.

Най-после той билъ уловенъ . . . предаденъ отъ братска ржка . . . сжденъ, осжденъ . . . и презъ единъ февруарски день преди 64 години поканенъ на бесилка, въздигната въ срдцето на днешна Бѣлгария!

Ето кой бѣ борецъ-легионеръ Левски! Ето кой въплощаваше оная велика идея, която — отъ какъ свѣтъ — свѣтува — не е престанала да обвива човѣшкия духъ! Ето единъ отъ ония свѣтли борци, на когото дължимъ днешната политическа свобода.

Л. К. Бочевъ

Общинскитѣ съвети.

Общинскитѣ съвети идватъ отново. Физиономията имъ обаче е друга. Начина за избирание общински съветници, сжщо е другъ. Преди 19 май 1934 год. всички избори: за народнитѣ представители, окръжни съветници и общински съветници се произвеждаха по начина и реда посоченъ въ общинския избирателенъ законъ, приетъ въ първата редовна сесия на IX обикновено Народно Събрание въ заседанието му на 13. II. 1897 год. утвърденъ съ указъ № 69 отъ 23. III. 1897 г.

налото столѣтие се отличава съ едностранливо подражание на персийската поезия. Вториятъ периодъ, който започва отъ втората половина 19 вѣкъ и продължава и до днесъ се намира подъ влиянието на френската белетристика.

По-раншната научно-философска турска книжнина се е намирала подъ изключителното влияние на арабската — твърде богата — научна литература. Това дълготрайно подражание и подчинение на чуждоезични литератури е оказало дълбоко и своеобразно влияние върху турския езикъ. Неговиятъ речникъ постепенно загубва своя турски обликъ и се измѣстя и попълва съ арабски и персийски думи и изрази — отъ арабския се взематъ думи повече отъ научно и философско-религиозно, а отъ персийския отъ поетично естество. Само граматиката остава изобщо турска, макаръ че арабски и персийски граматични форми и изрази се намиратъ тъй много въ турския езикъ, че за доброто му изучаване е необходимо запознаването съ елементитѣ на арабската и на персийската грама-

тика. — Опитътъ на Мустафа Кемалъ да очисти турския езикъ отъ чуждитѣ елементи пропадна и въпросътъ за почистката биде храбро разрешенъ по авторитарски: турскиятъ езикъ биде съ заповѣдъ провъзгласенъ за първоезикъ на всички езици — следов. арабскитѣ и персийскитѣ думи въ него въ края на краищата си оставатъ турски, та излишно е да се гонятъ!

У тъй примѣсенъ и повлиянъ турски езикъ различаваме три степени:

1. *Каба тюркче*, т. е. просташки турски. Това е говорътъ на простия, неукъ народъ, къмъ който спада и тоя на бѣлгарскитѣ турци. По сложенъ е разговорниятъ езикъ на образованитѣ класи, които си служатъ съ по-много арабски и персийски думи; обаче той е все пакъ сравнително много по-простъ по изрази и думи отъ изтънчени.

2. *Орта тюркче*, който е по-финиятъ разговоренъ, а сжщевременно и обикновениятъ литературенъ езикъ.

3. *Фаси тюркче*, т. е. гиздаво, високо турски (а не фарси, което

значи „персийски“) е най-високата степенъ на турския езикъ, въ който турскитѣ елементи, съ изключение на граматиката, сж сведени до нищожень минимумъ.

Ясно е, че при това положение по-малко образованитѣ не е въ състояние да разбира езика на интелигентния турчинъ. Но въпрѣки това все пакъ и въ най-простия турски говоръ сж минали изобилно арабски и персийски думи, които бидейки неразбираеми, сж претърпѣли силно изопачаване и потурчване.

При многовѣковното общуване на турци съ гърци въ турския езикъ сж проникнали много грѣцки, а сжщо и италиански думи, които въ потурченъ видъ сме заели и ние. Такива потурчени грѣцки и италиански думи сж: лодосъ, порясъ (Бореасъ), калпъ, гюбре, гюмрюкъ (комерчю), фъндѣкъ, (понттики), фучиджи (вучи), пайдосъ, вира, майна, салтамарка, (saltambarco) марангосъ, меситликъ, сирма (сирма — тегляне — на тель), фенеръ, ламба, барутъ, ефенди, тефтеръ (дифтера — пергаментъ), а сжщо и еорту (еорти —

праздникъ), сира (сира — редица; сериалъ) анахтаръ (аниго — отключамъ), миндилъ (лат. грѣцки мантили — кърпичка) и много други.

Отъ този тъй изобилно примѣсенъ съ чуждици турски езикъ ние сме заели и заемали твърде много думи и сме превеждали твърде много изрази и пословици, присвоили сме твърде много окончания на сжществителни, прилагателни, наречия, глаголи, та сме се сближили и сродили съ чаровността и мисловността на персийско-арабския изтокъ, съ неговата кухня и къщовностъ, съ неговата материална и духовна култура, съ неговитѣ мръсотии и възторзи.

Ние ще се опитаме да проникнемъ въ този лабиринтъ на нашето петвѣковно езиково робуване, отгдето ще смогнемъ да извлѣчемъ на бѣлъ свѣтъ много скрити бисери и елмази за почуда на нашитѣ залутани въ всѣкидневието читатели.

(Следва).

Абонирайте се на в. „Варненски Кореняк“

и обнародванъ въ държавенъ вестникъ бр. 91 отъ 30. IV. 897 год. и въ послѣдствие многократно измѣнянъ — 22 пѣти до 1924 год. Нареденитѣ презъ м. мартъ т. г. избори за общински съветници ще се произведатъ по единъ новъ вече начинъ и, по специаленъ за целта законъ, издаденъ възъ основа чл. 47 отъ конституцията, а именно: „Наредбата-законъ за избиране членове за общински съветници“, публикуванъ въ „Държавенъ вестникъ“ бр. 11/18. I. 937 г. допълненъ съ наредба-законъ публикуванъ въ Държавенъ вестникъ бр. 31 отъ 2. II. 937 г.

Въ настоящитѣ нѣколко реда ще разгледаме на кжсо новосъздаденото положение.

Това, което прави впечатление на пръвъ погледъ, е дадено то право на избиратели и за женитѣ, ако сж били майки отъ законенъ бракъ. Това е едно смѣло, ново въведение, което ние ще се задоволимъ само да констатираме. Близкото бъдеще ще ни даде възможностъ да го преценимъ правилно.

Друго едно съществено отклонение отъ досегашната система е начина на поставяне кандидатура и на избора. Всѣки желаещъ да бжде избранъ за общински съветникъ *самъ* подава заявление придружено съ изисканитѣ по закона документи. Трѣбва да се отбележи, че между другитѣ условия, на които трѣбва да отговаря кандидата е и това, *да не се намира подъ сждъ*, или да не е осжжданъ, за престѣпление, което се наказва съ строгъ тѣмниченъ затворъ, *да не е подъ сждъ* или е осжденъ за изброенитѣ въ п. 8 на чл. 37 престѣпления, макаръ наказателнитѣ дѣла да сж прекратени или пъкъ да е билъ *освободенъ отъ наказание по давностъ, по помилване или поради амнистия*, или *да е билъ реабилитиранъ*. Тѣзи заявления се предаватъ най-късно двадесетъ единъ денъ преди деня на избора, а на следния денъ общинския сждия разгласява чрезъ обявления имената на кандидатитѣ. Въ тридневенъ срокъ отъ разгласяването, избирателитѣ могатъ да подаватъ до сждия сждия писменни обоснования, възражения, съ които се оспорватъ качествата на кандидатитѣ, ако не отговарятъ на изискванитѣ по закона условия. Околийскиятъ сждия се произнася въ разпоредно заседание по кандидатуритѣ и ги утвърждава, или ако не сж редовни и кандидатитѣ не отстранятъ нередовноститѣ въ тридневенъ срокъ, оставя безъ послѣдствие искането за тѣхното утвърждение.

Характерно за избора е и, че града се раздѣля на райони и всѣки кандидатъ подава кандидатурата си *само въ единъ* опредѣленъ районъ и отъ болшинството на гласовѣтѣ получени за кандидата въ района, зависи избора му. Сжщо и избирателя не може да гласува за цѣлото число общински съветници, които трѣбва да се избиратъ, *а само за единъ съветникъ и то само за кандидатъ въ неговия районъ*. Провъзгласяването на избранитѣ става отъ областния сждия, а имъ се съобщава и се свикватъ отъ кметовѣтѣ на заседание. Избиратъ се за 6 години, като всѣки две години излизатъ по жребие 1/3.

Така избранитѣ общински съветници, заедно съ назначенитѣ такива по чл. 51 отъ наредбата-законъ за градскитѣ общини, измѣнена и допълнена въ това отношение съ наредбата-законъ д. в. бр. 32 отъ 17. II. 1937 г. и общинската управа, съставляватъ общинския съветъ.

Компетенцията на общинския съветъ за градскитѣ общини е посочена въ чл. чл. 54 и 55 отъ наредбата-законъ за градскитѣ общини, съветътъ има две редовни сесии отъ по 30 дни най-много презъ м. м. Априлъ и Октомврий, но може да бжде свиканъ отъ Кмета споредъ нуждата на извънредни сесии, мотивираното постановление, утвърдено отъ областния Диреткоръ. Може да бжде свиканъ отъ Кмета и

по искането на повече отъ половината общински съветници, ползуващи се съ право на решаващъ гласъ: чиновницитѣ — общински съветници иматъ само съвѣстеленъ гласъ.

Изобщо правата на общинския съветъ сж канализирани въ рамкитѣ на голѣмитѣ общински въпроси, като нѣкои решения преди да се турятъ въ действие, трѣбва да се утвърдятъ отъ областния директоръ, а други отъ по-горна властъ, съобразно особенитѣ закони. Въпроситѣ на обикновеното управление се рашаватъ отъ общинската управа съ участието на двама изборни общински съветници избрани отъ общинския съветъ. Всички останали въпроси отнасящи се до отправлението на общинскитѣ работи, разрешава кмета, като представителъ на общинската властъ.

При положението очертано съ тѣзи грубо нахвърлени щрихи ще се избиратъ и функциониратъ общинскитѣ съвети.

Тѣ нѣма да сж претрупани съ дребни въпроси, а ще чертаятъ голѣмитѣ линии на общ. политика въ благоустройствено, просвѣтно, санитарно и др. отношения.

ВАРНЕНСКАТА ГРАДСКА ОБЩИНСКА БИБЛИОТЕКА ПРЕЗЪ 1936 Г.

На 31 декемврий 1936 г. Варненската градска общинска библиотека брои 29,884 инвентарни номера книги въ 40,003 тома, на наминалата стойностъ 6,000,000 лева заедно съ подвързани.

Презъ годината сж купени 624 тома и подарени 1,149. Получавани сж 82 списания и 28 вестници всичко 110 периодически издания отъ които на български 98, на френски 4, на нѣмски 6, на руски 1, на английски 1.

Отъ тѣхъ 38 сж били безплатни. Освенъ това сж получавани и 6 периодични издания дадени отъ Културното просвѣтно читалищно дружество. За покупка на книги и периодични издания сж изразходвани 26,983 лева.

Дарители на книгитѣ сж: Борисъ Черневъ — 71 тома, Германскиятъ консулъ — 8, Ив. Джабаровъ — 1, Георги Сарафовъ — 32, Д-ръ Стоянъ Златаровъ — 472, Д-ръ Д. Цоневъ — 1, Меркурий Поповъ — 3, Хари Ш. Натанъ — 5, Зора Младенова — Хансъ — 28, Антонъ Франга — 6, Надежда Янулова — 1, В. Карагеоргиевъ — 1, Милко Бояджиевъ — 18, Моисъ Вайсъ — 2, М. Д. Николовъ — 8, Т. Милчева — 11, Д-ръ Йорданъ Молловъ — 310, Панайотъ Куртевъ — 24, Никола х. Желѣзковъ — 19, М-вото на Народната Просвѣта — 13, Коста Македонски — 1, Иванъ Ц. Хаджиевъ — 27, Плов. Нар. Библиотека — 1, Варненска Популярна Банка, — 4, Кирилъ Добревъ — 4, Ем. Мутафовъ — 4, Ц. Календжиевъ — 1, Димо Миневъ — 1 и др.

Подвързани сж 270 тома. Гражданата частъ отъ материалитѣ и времето на подвързача сж употребени за подвързването на 545 тома регистри книги, дѣла и пр. на разни отдѣления и стопанства на общината.

Книгитѣ въ библиотеката сж на 32 различни езици.

На български се падатъ 20,750 тома, на руски—7345, френски—3889, нѣмски—1667, английски—710, италиански 78, арменски—478 и др.

Отъ изчезналитѣ преди 1928 год. сж намѣрени 31 тома.

Антикварниятъ отдѣлъ брои 929 тома, между колто 12 ржкописи.

Библиотеката има три вида каталози: I фишовъ въ 4 части: основенъ съ 10,500 фиша, десетиченъ съ 420 фиша, енциклопедическо-книгописенъ съ 13,140 фиша, систематиченъ въ 5 отдѣла съ 10,900 фиша. На тетрадки за ученици въ 42 тетрадки и степенъ за деца до 14 годишна възраст броящъ 1,080 тома.

Посетена е била библиотеката, заедно съ двѣтѣ читални отъ 40,933 души. Раздадени сж били 24,844

тома, съ 30,86 повече отъ миналата година 21,758, обстоятелство, което показва на увеличениѣ духовни интереси на читаещата публика.

Раздаденитѣ 24,844 тома се раздѣлятъ по съдържание на: общи и справочни 1,750 тома, философия 250, религия 37, обществени науки 4284, езикознание—43, положителни науки — 146, приложения—573, изкуства—75, художествена и критична литература — 15,204, история и география—2,482, по езици—български — 20,341, френски — 2,398, руски—1,042, нѣмски—408, английски—92, арменски—228 и т. н. По качества на заемателитѣ: ученици и ученички 15,345, студенти—4,121, чиновници 3,100 свободни професии —1,028, работници—362, разни—888, по възраст на сжитѣ: отъ 10—14 год. възраст—7831 души, отъ 15—20—8,067, отъ 21 нагоре—8,942; по полъ мъже—16,283, жени—8,561.

Художествената литература по национална принадлежностъ се разпредѣля така: Българска—4,198 тома, френска—3,421, английско-американска—3967, руска—1,028, нѣмска—986 и т. н.

Отъ Българскитѣ автори сж четени:

Ив. Вазовъ—654, Йрданъ Йовковъ —250, Николай Райновъ—170, Симеонъ Дановски—162, Пенчо Славейковъ — 144, Любекъ Каравеловъ — 130, П. Ю. Яворовъ — 112, Василь Друмевъ — 96, Елинь Пелинъ — 92, Антонъ Страшимировъ — 76, Алеко Константиновъ — 68, Емилъ Кораловъ — 67, Добри Немировъ — 58, Владимиръ Поляновъ — 50, Конст. Петкановъ — 49. Петъръ Карапетровъ — 47, Стилиянъ Чилингировъ — 45, Хр. Ботйовъ—41, Хр. Н. Златинчевъ—36, Конст. Величковъ—33, Светославъ Минковъ — 33, Петко Тодоровъ—33, Ангелъ Каралийчевъ —30, Симеонъ Андреевъ—28, Стоянъ Михайловски—28, Григоръ Чешмеджиевъ—28, Димитъръ Шишмановъ — 26, Людм. Стояновъ — 25, Иванъ Кириловъ—24, Христо Смирненски — 24, Мих. Георгиевъ—23, Конст. Константиновъ — 23, П. Р. Славейковъ—23, Фани Попова Мутафова (Рада Митова)—23, Калина Малина—22, Орлинъ Василевъ—21, Ив. Ст. Анорейчинъ—20, Добринъ Василевъ—20, Стоянъ Загорчиновъ —20, Димитъръ Подвързачовъ—20 и други.

Отъ чуждитѣ автори сж четени: Джекъ Лондонъ—893, Майнъ-Ридъ — 692, Зола — 240, Толстой — 253, Достоевски—228, Жюль Вернъ—228, Анри Бордъ — 196, Полъ Бурже — 195, Хамсунъ — 165, Дикенсъ—147 и други.

МЕСЕЧНО ИЗПЛАЩАНЕ НА ПЕНСИИТѢ.

Столичнитѣ вестници съобщиха, че отъ министра на финанситѣ била назначена една комисия, която да се занимае съ въпроса, дали не би било възможно да се плащатъ пенсиитѣ едномесечно, а не тримесечно, както ставаше до сега и то още следъ изтичане на 3 месеца, така щото пенсионеритѣ трѣбваше цѣли три месеца да се издържатъ на свои срѣдства, у които такива, разбира се сж се намирали.

Това би трѣбвало отдавна да стане. Но у насъ още не е узрѣло съзнанието, че пенсионниятъ както и чиновническия въпроси сж жизнени социални въпроси и трѣбва да се третиратъ отъ държавата и отъ общинитѣ на първо мѣсто: първото задължение на държавата и на общинитѣ е къмъ своитѣ сегашни и бивши служители и сътрудници, които своето свободно време и своитѣ познания сж отдали на държавата и за това други приходи за своята издръжка нѣматъ. Така се разбира тоя въпросъ вече отдавна въ странство и тамъ чиновничкитѣ заплати и пенсиитѣ се изплащатъ всѣки месецъ и то редовно на опредѣлени дати. У насъ до сега и двата въпроса стоятъ неуредени по разни причини и съображения. Така напр. липсата на чиновничкия стабилитетъ е причинила на държавата много злини. Нашитѣ политиче-

ски партии си служеха до скоро съ службогонци и партиитѣ сж могли да съществуватъ почти изключително благодарение на службогонцитѣ и затова нашитѣ партии сж се обърнали съ време на политически котерии преслѣдващи своитѣ лични цели и амбиции — нѣщо съвсемъ непознато въ Европа.

Мислимъ, че назначената комисия ще намѣри начина, по който биха могли да се плащатъ пенсиитѣ ежемесечно. Въ краенъ случай комисиата би могла да направи справка въ странство.

Написахме горнитѣ кратки бележки, защото този въпросъ засѣга нашиятъ градъ много повече, отколкото другитѣ градове. Въ Варна има много пенсионери и чиновници, на които много различа градското население. Паритѣ изплатени на чиновницитѣ и пенсионеритѣ не оставатъ скрити въ тѣхнитѣ джобове, но минаватъ въ ржцетѣ на гражданитѣ, а тѣ пъкъ отъ своя страна ги връщатъ на държавата и общината и по този начинъ кризата се намалява.

Пенсионеръ.

ХРОНИКА

Приятно ни е да съобщимъ, че Варненското Културно Благотворително дружество въ София развива дейностъ, която заслужава да бжде похвалена, защото тая дейностъ е насочена за въ полза на града ни. Въ в. „Варненски Новини“ бѣ предаденъ отчетъ на дружеството за 1936 год. Въ отчета покрай друго е отбелязано, че напоследъкъ д-во „Варненски Коренякъ“ проявява културно-просвѣтна дейностъ, която заслужава да бжде напълно подкрепена.

Настоятелството на дружеството ни е поласкано отъ тая констатация и се надѣва, че подкрепата отъ всички варненци живущи въ София и другаде изъ България, не ще ни бжде отказана, защото „Варненски Коренякъ“ работи за издигането на Варна.

Въ гр. Варна сж подали кандидатури за общински съветници 80 души, но числото имъ ще бжде намалено, защото мнозина не притежаватъ нужния цензъ, за да бждатъ кандидатирани.

Оплакватъ се граждани, че на много мѣста се повреждатъ електрическитѣ крушки и уличното освѣтление не е въ редъ. Това повреждане се върши отъ злосторници или деца. Нека гражданитѣ сами да следятъ и за всѣка повреда да доложатъ на общинскитѣ власти.

Мнозина граждани ни запитватъ, въ какво положение се намира въпроса за комисиата на градското казино. Длъжностъ е на г. Кмета да даде освѣтления на гражданството. Такова обещание бѣ дадено преди извѣстно време. Г-нъ Кмета въ едно комунике бѣ казалъ, че когато момента му позволи, ще даде необходимото освѣтление и по изпълнение задължението на концесионера. Не е ли дошелъ още момента да бжде освѣтлено гражданството?

Граждани запитватъ дали по бул. „Съборни“ ще се насадятъ дръвчета тая година вмѣсто ония, хубави липови дръвета, които миналата година се изкорениха.

Умоляватъ се ония абонати, които не сж платили абонамента си, да побързатъ да сторятъ това, защото вестника се издържа изключително отъ абонаменти.

Варненцитѣ могатъ да изплатятъ абонамента си всѣка вечеръ отъ 6-5 до 8 ч. въ клуба на д-во „Варненски Коренякъ“ на ул. „6-и Септемврий“ № 29.

Печатница „Просвѣщение“ П. Зенгиновъ, ул. „Шуменъ“ 2. — Варна.